

000084

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.411.007.01.2015
D/15/505

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/15/505 - „Realizacja przez podmioty wykonujące zadania publiczne obowiązku dostosowania ich stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych” ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Piotr Lewandowski, doradca techniczny, legitymacja służbowa nr 16728
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 83-200 Starogard Gdański (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Stankowiak, Prezydent Miasta (dalej: „Prezydent”) (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli strona www.starogard.pl (dalej: „strona” lub „serwis”), do dnia zakończenia czynności kontrolnych² nie była w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie wymaganym w § 19 rozporządzenia KRI. W Urzędzie podejmowano działania w celu jej dostosowania, co w rezultacie pozwoliło na częściowe spełnienie wymagań Standardu WCAG 2.0³ (dalej: „Standard”) w zakresie zasad: „postrzeganie”, „funkcjonalność” oraz „rozumiałość”⁴

Stwierdzone nieprawidłowości, które były szczególnie dotkliwe dla użytkowników słabowidzących i niewidomych, korzystających z czytnika ekranu, dotyczyły niespełnienia następujących wymagań Standardu WCAG 2.0, tj.:

- niezapewnienia alternatywy w postaci tekstowej dla części treści zawartych w serwisie, co stanowiło barierę dla osób niewidomych korzystających z czytnika ekranu (pozycje 1.1.1 oraz 1.4.5. Standardu);

¹ Zakresem przedmiotowym kontroli objęto przygotowanie i realizację zadań w zakresie dostępności informacji na stronach internetowych dla osób niepełnosprawnych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 526 ze zm.) (dalej rozporządzenie KRI).

² Od 6 lipca 2012 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych (tj. do dnia 19 sierpnia 2015 r.).

³ Standard WCAG 2.0 (ang. Web Content Accessibility Guidelines) to wytyczne dotyczące ułatwień w dostępie do treści publikowanych w internecie, opracowane przez powołane w 1994 r. Konsorcjum W3C (The World Wide Web Consortium). Zostały one oparte na czterech zasadach: postrzegalności, funkcjonalności, zrozumiałości i kompatybilności. Każdą zasadę opisują wytyczne oraz pozycje.

⁴ Uzyskano zgodność ze Standardem w zakresie określonym w pozycjach: 1.3.2 Zrozumiała kolejność, 1.3.3 Właściwości zmysłowe, 1.4.3 Kontrast (minimalny), 1.4.4. Zmiana rozmiaru tekstu, 2.2.1 Możliwość dostosowania czasu, 2.2.2. Wstrzymywanie (pauza), 2.3.1. Trzy błyski lub przekaz podprogowy, 2.4.1 Możliwość pominięcia bloków, 2.4.2 Tytuły stron, 2.4.4 Cel linku (w kontekście), 2.4.5 Wiele dróg, 3.1.1 Język strony, 3.2.2 Podczas wprowadzania danych, 3.2.3 Konsekwentna nawigacja, 3.2.4 Konsekwentna identyfikacja.

- niestosowania logicznych nagłówków, list oraz cytatów zdefiniowanych w kodzie strony⁵, co mogło utrudniać prawidłowe odczytanie przez program komputerowy informacji, struktury i relacji (pozycja 1.3.1 Standardu);
- w menu bocznym (lewna kolumna) jedynym sposobem oznaczenia linków była zmiana ich koloru z czerwonego na czarny (pozycja 1.4.1 Standardu), co powodowało iż użytkownicy którzy nie rozróżniają barw nie będą dostrzegali zmiany w tym zakresie;
- fokus klawiatury⁶ nie był widoczny (pozycja 2.4.7 Standardu), co powodowało utrudnienia dla użytkowników niepełnosprawnych, którzy do obsługi komputera korzystają tylko z klawiatury;
- serwis zawierał nieliczne błędy parsowania (pozycja 4.1.1 Standardu), co mogło skutkować nieprawidłowym odczytywaniem treści strony przez programy komputerowe.

W Urzędzie nie określono również poziomu zapewnienia ciągłości działania strony internetowej oraz jej dostępności, a zarządzanie serwisem odbywało się w oparciu o nieudokumentowane procedury. Było to niezgodne z z § 15 ust. 2 rozporządzenia KRI, który stanowi, że zarządzanie usługami realizowanymi przez systemy teleinformatyczne ma na celu dostarczanie tych usług na deklarowanym poziomie dostępności w oparciu o udokumentowane procedury.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania w zakresie dostosowania stron internetowych Urzędu do potrzeb osób niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą, w Urzędzie nie przeprowadzono audytów i kontroli dotyczących dostosowania stron internetowych do standardu WCAG 2.0.

(dowód: akta kontroli str. 5-8)

Jak wyjaśniła p. Anna Zagłoba-Górska (Naczelnik Wydziału Informacji Społecznej – dalej: „Naczelnik WIS”) strona internetowa Urzędu Miasta Starogard Gdański została uruchomiona w obecnym kształcie po utworzeniu w Urzędzie Wydziału Informacji Społecznej, tj. w dniu 17.06.2015 r. Ponadto wskazała, że strona jest stale modernizowana w celu pełnego dostosowania do standardu WCAG 2.0.

(dowód: akta kontroli str. 23-24, 28-67)

Urząd zarządza m.in. stronami internetowymi⁷: www.starogard.pl oraz bip.starogard.pl. Strony te obsługiwane są za pomocą dwóch różnych systemów CMS⁸.

⁵ kod źródłowy (html) strony

⁶ Jest to wyróżnienie miejsca nawigacyjnego na stronie internetowej, na którym aktualnie znajduje się kursor klawiatury, na ogół przedstawiany w postaci ramki.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu, prowadzenie serwisu internetowego www.starogard.pl było w zakresie zadań Wydziału Informacji Społecznej (dalej: „Wydział”). Zarządzanie stroną internetową odbywa się poprzez system CMS.

Aktualności i podstrony serwisu są redagowane przez pracowników Wydziału. Wszystkimi sprawami technicznymi strony (w tym dostosowanie jej do obowiązujących standardów, dokonywanie aktualizacji) zajmują się pracownicy Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 5-7, 28-67)

W Urzędzie nie wyznaczono osoby odpowiedzialnej za zapewnienie zgodności strony internetowej Urzędu, z wymaganiami standardu WCAG 2.0.

(dowód: akta kontroli str. 22)

Na modernizację serwisów internetowych, Urząd w latach 2012 – 2015 (30.06) r. wydatkował odpowiednio kwoty 243,54 zł, 335,79 zł, 910,74 zł i 667,20 zł. Na dostosowanie strony internetowej Urzędu do Standardu WCAG 2.0. w powyższym okresie nie przeznaczano dodatkowych środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 8)

Urząd nie otrzymywał dotacji z budżetu państwa oraz innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na dostosowanie swoich stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

Urząd nie otrzymywał od Ministra Administracji i Cyfryzacji lub Wojewody Pomorskiego instrukcji, informacji lub wytycznych w kontrolowanym obszarze.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

Do Urzędu nie wpłynęły żadne skargi w sprawie problemów z dostępnością strony dla osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 5-7)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Urząd nie posiadał udokumentowanych procedur, w których nie określono wymagań w zakresie zapewnienia ciągłości działania strony oraz poziomu dostępności serwisu. Było to niezgodne z z § 15 ust. 2 rozporządzenia KRI, który stanowi, że zarządzanie usługami realizowanymi przez systemy teleinformatyczne ma na celu dostarczanie tych usług na deklarowanym poziomie dostępności w oparciu o udokumentowane procedury.

(dowód: akta kontroli str. 25-27)

⁷ ponadto www.legendadeyny.pl oraz stg.procad.pl – strony te oraz bip.starogard.pl nie były badane w trakcie niniejszej kontroli

⁸ (ang. Content Management System) – System Zarządzania Treścią - system zarządzania treścią umożliwiający osobom, które nie są informatykami łatwe tworzenie i publikację treści na stronach www.

Jak wyjaśniła Naczelnik WIS: w Urzędzie nie zostały wdrożone formalne procedury zapewnienia ciągłości utrzymania strony. Bezawaryjne funkcjonowanie strony i dobra współpraca z firmą hostingującą spowodowały brak poczucia konieczności zawarcia umowy na utrzymanie ciągłości strony WWW.

Nie określono formalnie poziomu dostępności strony. Do tej pory nadzorowana była na bieżąco przez pracownika Wydziału Informacji Społecznej.

Z uwagi na brak incydentów związanych funkcjonowaniem strony nie mieliśmy świadomości konieczności zawarcia umowy zabezpieczającej ciągłość funkcjonowania strony WWW.

Jako gwarancję działania strony uznawaliśmy jej bezawaryjność oraz osobisty nadzór nad jej funkcjonowaniem.

W możliwie krótkim czasie zostanie taka umowa zawarta, w celu zwiększenia bezpieczeństwa ciągłości jej funkcjonowania.

(dowód: akta kontroli str. 25)

Ocena cząstkowa

Urząd podjął działania w celu dostosowania strony internetowej do potrzeb osób niepełnosprawnych, ale nie posiadał udokumentowanych procedur, o których mowa w § 15 ust. 2 rozporządzenia KRI.

2. Zapewnienie dostępności informacji dla osób niepełnosprawnych.

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z § 19 rozporządzenia KRI podmioty realizujące zadania publiczne mają zapewnić w systemie teleinformatycznym służącym do prezentacji zasobów, spełnienie przez ten system wymagań Standardu WCAG 2.0, z uwzględnieniem poziomu AA, określonych w załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI⁹. Wymagania w zakresie dostępności informacji w serwisach internetowych dla osób niepełnosprawnych powinny być spełnione nie później niż w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia, tj. najpóźniej do 31 maja 2015 r. (§22 rozporządzenia KRI). W systemie teleinformatycznym podmiotu służącym do realizacji zadania publicznego należy zapewnić spełnienie wymagań dla czterech zasad: postrzeganie, funkcjonalność, zrozumiałość i kompatybilność.

W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI dla każdej z tych zasad określono wymagania, które uszczegółowione są poprzez wskazane pozycje Standardu WCAG 2.0 i określenie wymaganego poziomu A lub AA.

Zasada „postrzeganie”

Zgodnie z zasadą postrzegania informacje oraz komponenty interfejsu użytkownika muszą być przedstawione użytkownikom w sposób dostępny dla ich zmysłów.

W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI wskazano cztery wymagania, które mają zostać spełnione w tym obszarze (1.1, 1.2, 1.3, 1.4) - zostały one następnie

⁹ W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI wskazano 36 wymagań wynikających ze Standardu WCAG 2.0.

rozpisane w ww. załączniku na 12 pozycji¹⁰ z określeniem wymaganego poziomu (A lub AA).

1. Strona www.starogard.pl/ posiada wersję przeznaczoną dla użytkowników ograniczonymi postrzegania, tj. wersję o zwiększonym kontraście (www.starogard.pl/?version=contrast) oraz wersję tekstową (www.starogard.pl/?version=text). Przełączenie wyświetlania strony podstawowej na wersje alternatywne jest dostępne za pomocą aktywnych odsyłaczy umieszczonych na stronie głównej. Zarówno wersja podstawowa, jak i wersje alternatywne, korzystają z jednego źródła treści, jakim jest strona podstawowa (wersje alternatywne nie stanowią odrębnych serwisów).
2. Badanie wyżej wymienionych stron, w wersji podstawowej, narzędziem WAVE dostępnym dla przeglądarki Firefox nie wykazało błędów w zakresie zapewnienia elementów graficznych strony tekstów alternatywnych. W związku z powyższym strona spełniała wymagania określone w pozycji 1.1.1 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 12, 83)

3. W serwisie nie zamieszczono mediów zmiennych w czasie, w związku z powyższym nie badano spełnienia wymagań określonych w pozycjach 1.2.1, 1.2.2 oraz 1.2.3 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 82)

4. W trakcie kontroli zidentyfikowano niezgodność serwisu z punktem 1.3.1 Standardu (Informacje i relacje), co zostało szerzej opisane w części wystąpienia poświęconej nieprawidłowościom w badanym obszarze.

(dowód: akta kontroli str. 68-81)

5. W trakcie kontroli¹¹ nie stwierdzono błędów związanych z kolejnością prezentowanej treści. W związku z tym należy uznać, że strona spełniała wymagania określone w pozycji 1.3.2 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 68-81)

6. Na podstawie badania strony głównej (serwis nie zawiera formularza kontaktowego z Urzędem) ustalono, że nie używano instrukcji, komunikatów i poleceń, które opierają się wyłącznie na właściwościach zmysłowych, takich jak kształt, rozmiar, wzrokowa lokalizacja, orientacja w przestrzeni lub dźwięk. Było to zgodne z wymaganiem określonym w pozycji 1.3.3 Standardu.

Niemniej jednak do wyróżnienia elementów aktywnych użyto wyłącznie kolorów (czerwonego i czarnego), co stanowiło naruszenie ww. wymagania w pozycji 1.4.1 Standardu. Szerzej opisano w punkcie niniejszego wystąpienia dotyczącego nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 82-83)

7. Na badanych podstronach (stronie głównej oraz podstronie Aktualności), nie stwierdzono jakichkolwiek elementów dźwiękowych oraz materiałów filmowych

¹⁰ Dla czterech wymagań określono 12 szczegółowych pozycji, tj. jedną dla wymagania 1.1 (pozycja 1.1.1), trzy dla wymagania 1.2 (pozycje 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3); trzy dla wymagania 1.3 (pozycje 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3) oraz pięć dla wymagania 1.4 (pozycje 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.4, 1.4.5).

¹¹ badano strony: <http://starogard.pl/>, <http://starogard.pl/category/miasto/>, <http://starogard.pl/sport/>, <http://starogard.pl/niepelnospawni/>, <http://starogard.pl/projekty-unijne-2/>, <http://starogard.pl/projekty-unijne/program-operacyjny-infrastruktura-i-srodowisko/>

uruchamiających się automatycznie. W związku z powyższym nie badano spełnienia wymagania określonego w pozycji 1.4.2 Standardu - Kontrola odtwarzania dźwięku.

8. W wyniku badania kontrastu pomiędzy czcionką a tłem, z użyciem programu Contrast Analyser (wersja 2.2), dla trzech podstron¹², ustalono że poziom kontrastu spełniał wymaganie określone w pozycji 1.4.3 Standardu (kontrast na poziomie co najmniej 4,5:1).

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 83)

9. Powiększenie (dwukrotne) wyświetlanej treści¹³ przy użyciu kombinacji klawiszy „Ctrl” i „+” nie powodowało utraty zawartości oraz funkcjonalności strony. Tym samym spełnione zostało wymaganie określone w pozycji 1.4.4 Standardu.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowe działanie zamieszczonej na stronie funkcjonalności służącej do powiększania treści na stronie, co opisano szerzej w punkcie niniejszego wystąpienia dotyczącym nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 83)

Zasada „funkcjonalność”

Zgodnie z zasadą funkcjonalności komponenty interfejsu użytkownika oraz nawigacja muszą być możliwe do użycia.

W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI wskazano cztery wymagania które mają zostać spełnione w tym obszarze (2.1, 2.2, 2.3, 2.4) - zostały one następnie rozpisane w ww. załączniku na 12 pozycji¹⁴ z określeniem wymaganego poziomu (A lub AA).

1. Podczas badania przeprowadzonego na trzech podstronach¹⁵, ustalono że: fokus klawiatury jest niewidoczny w związku z czym, jednoznaczne stwierdzenie zgodności serwisu z wymaganiami zapisanymi w pozycji 2.1.1 oraz 2.1.2 Standardu nie jest obiektywnie możliwe.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 83)

2. Na stronie głównej Urzędu prezentowane były m.in. informacje o wydarzeniach, w formie automatycznie zmieniających się zdjęć, zawierających link do treści. Przełączanie się zdjęć można było zatrzymać, poprzez umieszczenie kursora na prezentowanym elemencie. W związku z powyższym strona była zgodna z wymaganiami określonymi w pozycji 2.2.1 oraz 2.2.2 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 82)

3. Treść strony nie zawierała elementów błyskających i migoczących, co było zgodne z wymaganiami określonymi w pozycji 2.3.1 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 15-16)

4. Serwis zawierał elementy stałe pozwalające na pomijanie bloków treści, tj. skiplink umieszczony pod godłem, pozwalający na powrót do strony głównej

¹² <http://starogard.pl/category/urzadz/>, <http://starogard.pl/category/gospodarka/>, <http://starogard.pl/category/miasto/aktualnosci/>

¹³ badano stronę <http://starogard.pl/>

¹⁴ Dla czterech wymagań określono 12 szczegółowych pozycji, tj. dwie dla wymagania 2.1 (pozycje 2.1.1 i 2.1.2), dwie dla wymagania 2.2 (pozycje 2.2.1 i 2.2.2); jedną dla wymagania 2.3 (pozycje 2.3.1) oraz siedem dla wymagania 2.4 (pozycje 2.4.1, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 2.4.5, 2.4.6 i 2.4.7).

¹⁵ www.starogard.pl, www.starogard.pl/category/urzadz/ oraz www.starogard.pl/category/miasto.

z dowolnego miejsca w serwisie oraz element graficzny oznaczony strzałką, który pozwalał przejść z końca strony do jej początku. Było to zgodne z wymaganiem określonym w pozycji 2.4.1 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 17, 82)

5. Badane strony¹⁶, które posiadały unikalne tytuły opisujące ich cel lub temat, co było zgodne z wymaganiem określonym w pozycji 2.4.2 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 83)

6. Fokus klawiatury na całej stronie nie był widoczny, co zostało opisane w punkcie dotyczącym nieprawidłowości w ramach zasady „postrzeganie” niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 83)

7. W wyniku badania wszystkich linków umieszczonych na stronie głównej, ustalono że ich opisy były zrozumiałe i zgodne ze stanem faktycznym, a każdy z nich przekierowywał do właściwej strony. W związku z powyższym strona spełniała wymaganie określone w pozycji 2.4.4 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 15-16)

8. Zawartość strony głównej Urzędu oraz jej podstron, może być przeszukiwana za pośrednictwem menu zawierającego odsyłacze do konkretnych podstron oraz wyszukiwarki treści. Spełnia to wymaganie 2.4.5 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 82)

9. W trakcie kontroli zidentyfikowano niezgodność strony Urzędu z wymaganiem określonym w pozycji 2.4.6 Standardu (Nagłówki i etykiety) , co zostało szerzej opisane w części wystąpienia poświęconej nieprawidłowościom w badanym obszarze.

(dowód: akta kontroli str. 68-81)

Zasada „zrozumiałość”

Zgodnie z zasadą zrozumiałości komponenty interfejsu użytkownika oraz nawigacja muszą być możliwe do użycia. W załączniku nr 4 do rozporządzenia KRI wskazano trzy wymagania które mają zostać spełnione w tym obszarze (3.1, 3.2, 3.3) - zostały one następnie rozpisane na 10 pozycji¹⁷. W zakresie tej zasady badaniem objętych zostało dziewięć pozycji Standardu¹⁸.

1. W serwisie, w kodzie strony prawidłowo zadeklarowano język treści. Spełnione tym samym zostało wymaganie określone w pozycji 3.1.1 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 68-81)

2. Na stronie internetowej Urzędu nie zidentyfikowano treści, które podlegałyby badaniu w zakresie zgodności z wymaganiem 3.1.2 Standardu (Język fragmentów treści).

(dowód: akta kontroli str. 68-81)

¹⁶ <http://starogard.pl/>, <http://starogard.pl/category/urzadz/> oraz <http://starogard.pl/category/miasto/>

¹⁷ Dla trzech wymagań określono: dwie pozycje dla wymagania 3.1 (pozycja 3.1.1 i 3.1.2), cztery dla wymagania 3.2 (pozycje 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 i 3.2.4) i cztery dla wymagania 3.3 (pozycje 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3 i 3.3.4).

¹⁸ Badaniami nie obejmowano wymagania określonego w pozycji 3.3.4 Standardu - Zapobieganie błędom (kontekst prawny, finansowy, związany z podawaniem danych).

3. W serwisie nie zidentyfikowano żadnych błędów związanych wymaganiem 3.2 Przewidywalność w pozycji 3.2.1 Standardu (Brak zmiany na fokusie) oraz w pozycji 3.2.2 Standardu (Brak zmiany w trakcie wprowadzania danych).

(dowód: akta kontroli str. 68-81)

4. Na stronie głównej Urzędu i jej podstronach menu nawigacyjne posiadało taki sam układ i pojawiało się w tym samym porządku z zachowaniem tego samego wyglądu, co spełniło wymaganie określone w pozycji 3.2.3 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 17, 83)

5. Ikony¹⁹ używane w serwisie były identyfikowane w ten sam sposób i posiadały tę samą funkcjonalność, co było zgodne z wymaganiem określonym w pozycji 3.2.4 Standardu.

(dowód: akta kontroli str. 17, 83)

6. Serwis nie zawierał formularzy. W związku z tym nie badano jego zgodności z pozycjami Standardu: 3.3.1 (Identyfikacja błędów), 3.3.2 (Etykiety lub instrukcje), 3.3.3 (Sugestie korekty błędów).

(dowód: akta kontroli str. 13-14)

Zasada „kompatybilność”

Zgodnie z zasadą kompatybilności treść musi być starannie przygotowana i opublikowana, tak aby mogła być skutecznie interpretowana przez różnego rodzaju oprogramowania użytkownika, w tym technologie wspomagające. W zakresie zasady kompatybilności dokonano sprawdzenia spełniania przez stronę wymagań określonych w pozycji 4.1.1 Standardu (Parsowanie). Ustalenia w tym zakresie przedstawiono w punkcie niniejszego wystąpienia dotyczącym nieprawidłowości w zakresie zasady „kompatybilność”.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Zasada „postrzeganie”

1. Nie spełniono wymagania określonego w pozycji 1.1.1 Standardu WCAG 2.0 – Alternatywa w postaci tekstu²⁰ oraz 1.4.5 Obrazy tekstu²¹, gdyż na stronie www.starogard.pl/wakacje-w-miescie/ zamieszczono w formie graficznej (jpg) plakat z informacjami o wydarzeniach w mieście w okresie wakacyjnym. Nie zapewniono dla niego odpowiednika tekstowego.

Powyższe informacje były niedostępne dla użytkowników niewidomych i słabowidzących korzystających z czytnika ekranu.

(dowód: akta kontroli str. 13-14)

2. Nie spełniono wymagania określonego w pozycji 1.3.1 Standardu WCAG 2.0 – Struktura i relacje:

¹⁹ min. przyciski nawigacji, publikowania treści na Facebook oraz Google

²⁰ Zgodnie z tym wymaganiem dla wszelkich treści nietekstowych przedstawionych użytkownikowi należy zapewnić tekstową alternatywę, która pełni tę samą funkcję.

²¹ Zgodnie z tym wymaganiem jeśli wykorzystywane technologie mogą przedstawiać treść wizualnie, do przekazywania informacji wykorzystuje się tekst.

- na stronie głównej serwisu www.starogard.pl brakuje nagłówka poziomu pierwszego <h1>.
- brak jest poprawnej struktury nagłówkowej dzielącej artykuły na logiczne części. W serwisie na podstronie <http://starogard.pl/sport/>, <http://starogard.pl/projekty-unijne-2/>, a także na stronie <http://starogard.pl/projekty-unijne/program-operacyjny-infrastruktura-i-srodowisko/> znajdują się tzw. wizualne listy, stworzone poprzez ręczne wpisanie liczb, znaków, a nie poprzez użycie znaczników HTML przeznaczonych do tworzenia list.

(dowód: akta kontroli str. 68-81)

Powyższe błędy mogły mieć wpływ na prawidłowe odczytywanie struktury tych treści przez czytniki ekranu używane przez użytkowników niewidomych i słabowidzących.

3. Nie spełniono wymagania określonego w pozycji 1.4.1 Standardu – Użycie koloru:

- Część elementów aktywnych (linków znajdujących się po lewej i prawej stronie) zamieszczonych w serwisie oznaczono tylko kolorem. Po umieszczeniu na nich kursora zmieniają kolor czcionki z czerwonego na czarny.

Było to niezgodne z wymaganiem określonym w pozycji 1.4.1 Standardu, i skutkuje tym że użytkownicy którzy nie rozróżniają barw nie będą dostrzegali zmiany w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 83)

Zasada „funkcjonalność”

Nie spełniono wymagania określonego w pozycji 2.4.7 Standardu WCAG 2.0 – Widoczny fokus. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że fokus klawiatury na badanych stronach²² jest niewidoczny. W położeniu fokusa można się zorientować wyłącznie po informacji wyświetlanej na pasku w lewym dolnym rogu ekranu. Niewidoczny fokus klawiatury utrudnia poruszanie się po stronie użytkownikom korzystającym przy obsłudze komputera wyłącznie z klawiatury. Gdyż mogą oni mieć trudności z lokalizacją miejsca, w którym się znajdują.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 83)

Zasada „kompatybilność”

1. Nie spełniono wymagania w pozycji 4.1.1 Standardu WCAG 2.0 – Parsowanie.

Badanie zgodności strony www.starogard.pl/ HTML ze standardami HTML lub XHTML (W3C) przeprowadzone w dniu 5 sierpnia 2015 r. o godzinie 12:35 narzędziem validator.w3.org wykazało 13 błędów (Errors) w tym 9 błędów dotyczących atrybutów oraz 2 ostrzeżeń (warning(s)).

Badanie poprawność kaskadowych arkuszy stylów CSS na www.starogard.pl/ HTML przeprowadzone w dniu 5 sierpnia 2015 r. o godzinie 12:35 narzędziem

²² <http://starogard.pl/>, <http://starogard.pl/category/urzed/> oraz <http://starogard.pl/category/miasto/>

jigsaw.w3.org/css-validator wykazało 299 błędów (Errors) oraz 405 ostrzeżeń (warning(s)).

(dowód: akta kontroli str. 11, 83)

W zakresie wszystkich wyżej wymienionych nieprawidłowości związanych z niespełnieniem wymagań Standardu WCAG 2.0 Prezydent wyjaśnił, że z uwagi na proces tworzenia strony, jest ona w ciągłej przebudowie. Uchybienia i braki usuwane są na bieżąco oraz że do dnia 30 września 2015 r. wskazane w kontroli uchybienia zostaną skorygowane.

(dowód: akta kontroli str. 22)

Uwagi dotyczące badanej działalności

CMS Urzędu posiadał wbudowany mechanizm powiększania tekstu, oznaczony trzema literami „A” różnej wielkości (tekst pomniejszony, normalny i powiększony), jednakże powiększanie tekstu przy użyciu tego narzędzia nie działało na wszystkie elementy strony. Przy użyciu tej funkcji na dowolnej aktualności powiększenie następowało jedynie w zakresie treści zawartej w środkowej części strony, gdzie umieszczony był artykuł. Powiększenie nie obejmowało innych elementów, tj. menu główne, czy menu boczne.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 83)

W zakresie wyżej wymienionych uwag związanych z niespełnieniem wymagań Standardu WCAG 2.0 Prezydent wyjaśnił jak wyżej.

(dowód: akta kontroli str. 22)

Ocena cząstkowa

Działania związane z dostosowaniem strony do potrzeb osób niepełnosprawnych, podejmowane w Urzędzie, pozwoliły na uzyskanie częściowej²³ zgodności serwisu ze Standardem WCAG 2.0.

Pomimo podejmowanych działań strona Urzędu, na dzień zakończenia kontroli (19.08.2015 r.), nie była w pełni zgodna²⁴ z wymaganiami zawartymi w § 19 rozporządzenia KRI.

Wnioski pokontrolne

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵, wnosi o:

1. Zarządzanie stroną internetową Urzędu, w oparciu o udokumentowane procedury, w celu zapewnienia jej deklarowanego poziomu dostępności.
2. Zapewnienie dostępności strony internetowej Urzędu dla osób niepełnosprawnych, w zakresie określonym w rozporządzeniu KRI.

²³ uzyskano zgodność ze Standardem w pozycjach: 1.3.2, 1.3.3, 1.4.3, 1.4.4., 2.2.1, 2.2.2., 2.3.1., 2.4.1, 2.4.2, 2.4.4, 2.4.5, 3.1.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4.

²⁴ nie uzyskano zgodności ze Standardem w pozycjach: 1.1.1, 1.3.1., 1.4.1., 1.4.5., 2.4.7., 4.1.1

²⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 21 sierpnia 2015 r.

Kontroler
Piotr Lewandowski
Doradca techniczny

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
z up.

.....
Dorota Kubczuk
p.o. WICE-DYREKTORA
podpis